

Veilig opslaan en vervoeren van gevaarlijke (brand)stoffen

Bij het werken met een motorkettingzaag, bosmaaier, harvester of andere machines zijn brandstoffen en smeermiddelen nodig. Deze middelen worden opgeslagen en vervoerd in vaste of afneembare tanks, of in vaten en jerrycans. Wordt dit niet correct gedaan dan kan dit leiden tot explosies of brand, met risico's voor medewerkers en omgeving en schade aan het milieu. Ook andere stoffen moeten zorgvuldig vervoerd en opgeslagen worden. Hoe zijn gevaarlijke (brand)stoffen veilig op te slaan en te vervoeren?

1 Zorg voor een goed beheer van de gevaarlijke (brand)stoffen

Basisregels hiervoor zijn:

- Houd de regels die er zijn voor opslag en vervoer van brandstoffen (zie kader hiernaast) zorgvuldig aan. Ga bij twijfel na welke regels er gelden.
- Registreer alle stoffen, en zorg dat de informatie over risico's en veiligheidsmaatregelen voor iedereen beschikbaar en makkelijk te raadplegen is. Vraag leveranciers om de Veiligheid Informatie Bladen (VIB).
- Gebruik de minst gevaarlijke middelen, ook op milieutechnisch gebied. Bekijk regelmatig of er geschiktere alternatieven zijn. Gebruik bij voorkeur elektrische machines.
- Voorkom zo veel als mogelijk inademing en aanraking met de gevaarlijke (brand)stoffen.
- Ruim gemorst product, lege verpakkingen, poetslappen e.d. direct op.
- Houd voor de opslag als stelregel aan: maximaal de dag voorraad (de benodigde hoeveelheid voor één dag werk). Bij meer dan een dag werk, op een locatie zonder opslagmogelijkheid voor gevaarlijke stoffen en zonder tussentijdse terugkomst op de thuisbasis, is een voorraad voor maximaal één week werken toegestaan.

WELKE REGELS GELDEN ER VOOR OPSLAG EN VERVOER?

Vervoer en opslag van gevaarlijke stoffen, waaronder brandstoffen, is aan duidelijke regels gebonden. Hoe groter de hoeveelheid stoffen hoe strenger de regels zijn. Zie voor meer informatie de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen, PGS15, waarin de regels zijn opgenomen voor de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen en de ADR, het verdrag voor het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg, onderdeel vervoer gevaarlijke stoffen over de weg.

Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen (brandstoffen, verf, bestrijdingsmiddelen e.d.) mag zowel inpandig als uitpandig, in een goed geventileerde, brandwerende opslagruimte met stoffenscheiding. Voor gasflessen gelden aparte eisen.

Het voor de uitvoering van het werk noodzakelijke vervoer van benzine en diesel (bijvoorbeeld op locatie in bos en natuur) is tot maximaal 60 liter van een aantal regels vrijgesteld, mits goed verpakt (bijv. in jerrycans en voorzien van de benodigde gevaarsetiketten), goed vastgezet en op een manier dat lekkage wordt voorkomen. Bij gebruik van mobiele tanks en IBC's (bulkcontainers voor opslag en vervoer van vloeistoffen) mogengrotere hoeveelheden worden vervoerd.

2 Zorg voor een veilige opslag

Gevaarlijk geïnclassificeerde stoffen moeten veilig opgeslagen worden. Houd altijd de volgende aanwijzingen aan:

- Stelregel voor opslag is: liever buiten dan binnen, en in ieder geval in een aparte, brandwerende ruimte of kast met een vloestofkerende vloer. De kast of ruimte moet goed afsluitbaar zijn met een deur of hek.
- Sla die stoffen die op elkaar reageren gescheiden of apart op. Controleer dit in de PGS15.
- Plaats gevaarlijke stoffen in een lekbak. De bak moet qua volume minstens 110 % zijn van de grootste verpakking in de bak.
- Zorg voor goede ventilatie, indien nodig met mechanische ventilatie. Zorg bij natuurlijke ventilatie voor twee openingen (bij voorkeur boven en onder in de ruimte) zodat voldoende trek kan ontstaan.
- Zorg voor explosie veilige elektrische voorzieningen in de ruimte.
- Houd de opslagruimte altijd afgesloten en zorg voor een goed sleutelbeheer. Voorkom toegang door onbevoegde medewerkers of buitenstaanders (vandalisme)!
- Breng op strategische plaatsen de juiste blusmiddelen aan, geschikt voor de te blussen materialen (poederblusser van minimaal 6 kilo).
- Zorg dat medewerkers de plek direct kunnen ontvluchten bij incidenten (brand, explosie e.d.).
- Voorzie (ook bij eigen verpakkingen) stoffen van een etiket met informatie om welke stof het gaat en het van toepassing zijnde gevaars etiket.
- Gebruik telkens dezelfde kleur jerrycans voor dezelfde vloeistof.
- Verwijder beschadigde jerrycans direct.
- Beperk het tilgewicht van jerrycans die handmatig gebruikt worden (richtlijn maximaal 23 kilo).
- Check jaarlijks alle middelen en verwijder middelen of verpakkingen die oud, beschadigd of verweerd zijn.

3 Vervoer stoffen veilig

- Houd als uitgangspunt aan om in de bedrijfsauto alleen de dag voorraad aan gevaarlijke stoffen mee te nemen. Een 'dagvoorraad' is niet perse beperkt tot één dag; de noodzakelijke voorraad voor maximaal één week is toegestaan.
- Is het nodig stoffen voor meerdere dagen mee te nemen: kijk of een deel tussendoor veilig opgeslagen kan worden, bijvoorbeeld in een lekbak in een schuur.
- Zijn er meerdere bedrijfsauto's: verdeel de voorraad over de auto's.
- Zet de jerrycans of tanks altijd stevig vast (tegen schuiven / kantelen). Zorg ervoor dat bij vervoer in een aanhanger de jerrycans of tanks ook goed geborgd en afgedekt worden, bijvoorbeeld met een net, zodat de lading niet uit de aanhanger

kan vallen. Voorzie de aanhanger van stickers met informatie over de lading.

- Zorg dat de ruimte waar de brandstof in wordt vervoerd luchtdicht gescheiden is van het inzittendengedeelte.
- Voorkom dat een bedrijfsbus met een voorraad brandstof in de volle zon staat: dit kan bij oververhitting tot zeer gevaarlijke situaties leiden!
- Zorg dat er een poederblusser (inhoud min. 6 kg.) aanwezig is in de auto in verband met brandrisico.

4 Voorkom lekkages

Lekkages vergroten de kans op brand en een explosie (bijvoorbeeld als de vloeistof in aanraking komt met hete delen van apparatuur, statische elektriciteit) en geven milieuvervuiling:

- Onderhoud machines en gereedschappen regelmatig en voorkom zo lekkages en het scheuren van leidingen.
- Controleer de apparatuur ook op de werkplek telkens op beschadigingen.

5 Gebruik de stoffen veilig

Let bij het gebruik van de stoffen ook op de volgende zaken:

- Giet zorgvuldig over: gebruik trechters of snel tankdoppen op (lekvrije) jerrycans.
- Giet geen stoffen over in kleine, slecht geventileerde ruimtes, zoals achter in de bedrijfsbus.
- Vang eventuele lekkages op en verwijder deze, bijvoorbeeld met absorptiekorrels in een dichte verpakking direct na het vullen).
- Laat ook in de natuur nooit lekkages achter: verwijder de grond.
- Wordt er gebruik gemaakt van een laadpistool: berg deze op in de lekbak.
- Voorkom bij het vullen inademing door rekening te houden met de windrichting.
- Draag juiste handschoenen bij het hanteren van brandstoffen, zoals bij het overgieten, vullen e.d. Was de handen als ze toch besmeurd zijn geraakt met (brand)stoffen.
- Overbodig maar toch: rook niet. Roken en gebruik van brandstoffen gaan niet samen!

MEER INFORMATIE

- ▶ Arbocatalogus Bos en Natuur: www.arbocatalogusbosennatuur.nl
- ▶ PGS15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen: publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl
- ▶ ADR, het verdrag voor het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg, onderdeel vervoer gevaarlijke stoffen over de weg: www.rijksoverheid.nl
- ▶ Aanvulling op Al blad 15, wet- en regelgeving bij opslag en transport van gevaarlijke stoffen: www.vbne.nl